

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
 Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
 ministerijai
 Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
 Valstybinei mokesčių inspekcijai prie
 Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
 Muitinės departamentui prie
 Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
 Lietuvos administracinių ginčų komisijai
 Mokestinių ginčų komisijai
 prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

DĖL MOKESTINIŲ GINČŲ SĄRAŠO PLĖTIMO TIKSLINGUMO IR GALIMYBIŲ

Lietuvos Respublikos finansų ministerija norėtų informuoti Jus apie tai, kad:

1. Finansų ministerija gavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 11 d. raštą Nr. S-2692 (raštas priedamas), kuriame prašoma, kad, atsižvelgiant į 2025 m. gegužės 29 d. Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto protokole Nr. 109-P-22 (protokolas priedamas) pateiktą rekomendaciją ir į 2025 m. gegužės 26 d. Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) raštą „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto ir dėl kitų pasiūlymų“, Finansų ministerija įvertintų esamą mokestinių ginčų teisinį reguliavimą, atsakytų Seimo Biudžeto ir finansų komitetui ir Komisijai, prireikus, parengtų atitinkamus teisės aktų pakeitimų projektus;

2. Komisija sistemingai kelia klausimą (žr.: priedamus Komisijos dokumentus), kad šiuo metu Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – MAĮ) įteisintų *mokestinių ginčų sąvoka* (remiantis MAĮ 2 straipsnio 22 punkto nuostatomis, „mokestiniai ginčai – ginčai, kylantys tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis, taip pat dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą)“) *turėtų būti praplėsta naujomis ginčų kategorijomis*, kurios, savo ruožtu, po atitinkamų Lietuvos Respublikos įstatymų (visų pirma, MAĮ) pakeitimų, taptų mokestiniais ginčais, nagrinėjamais Komisijoje.

Siekiant priimti efektyvius ir pagrįstus sprendimus, yra (būtų) naudingos Jūsų įžvalgos šiais aspektais:

1. Ar Jūs apskritai pritariate šiam Komisijos pasiūlymui;
2. Jeigu minėtajam Komisijos pasiūlymui pritariate, kokie konkretūs atvejai (ginčų kategorijos), Jūsų nuomone, galėtų (turėtų) būti, sąlyginai įvardinkime, „pervesti“ į „naujųjų“ mokestinių ginčų kategoriją (problemos dalyko apibrėžtis). Kokios (apytikriai) yra dabartinės šių ginčų kategorijų praktinės apimtys Jūsų kompetencijos sričiai priskirtinose srityse (problemos dalyko konkrečios apimtys). Ar numatote lėšų sutaupymus, jeigu Komisijos nagrinėjimui būtų perduotos atitinkamos teisinių ginčų kategorijos;

3. Kokių Jūsų kompetencijos sričiai priskirtinų teisės aktų (tiek įstatymų, tiek ir poįstatyminių teisės aktų) pakeitimai turėtų būti parengti, siekiant įteisinti, sąlyginai įvardinkime, „naujuosius“ mokestinius ginčus ir jų nagrinėjimą Komisijoje (planuojamų teisinio reglamentavimo pokyčių apimtis ir konkretus keistinių teisės aktų sąrašas);

4. Kokia galėtų (turėtų) būti tokių sprendimų argumentacija, kurią būtų galima pateikti šiuos pakeitimus įteisinančių įstatymų Aiškinamajame rašte (teorinis sprendimų pagrindimas);

5. Kokių išvengtumėte teorinių ir (ar) praktinių problemų, įteisinant ir praktiškai taikant „naujuosius“ mokestinius ginčus ir jų nagrinėjimą Komisijoje;

6. Kokį siūlytumėte pereinamąjį laikotarpį, siekiant užtikrinti sklandų ir efektyvų „naujųjų“ mokestinių ginčų įteisinimą ir praktinį įgyvendinimą;

7. Į kokias kitas aktualias aplinkybes ar problemos aspektus Jūs norėtumėte atkreipti Finansų ministerijos dėmesį;

8. Be aukščiau minėtųjų klausimų, Komisijos papildomai prašytume pateikti informaciją, ar „naujųjų“ mokestinių ginčų efektyviam nagrinėjimui Komisijoje, Jūsų vertinimu, bus reikalingi papildomi žmogiškieji, materialiniai ir (ar) finansiniai resursai. Jeigu tokie, papildomi resursai, Jūsų nuomone, Komisijai bus reikalingi, prašome pateikti atitinkamą, konkrečią informaciją.

PRIDEDAMA (tik pirmiesiems septyniems adresatams):

1. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdžio protokolas Nr. 109-P-22, 1 lapas;
2. Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. birželio 11 d. raštas Nr. S-2692, 1 lapas;
3. Komisijos 2025 m. gegužės 26 d. raštas, 2 lapai;
4. Komisijos 2025 m. balandžio 9 d. raštas Nr. 5-2025/196, 5 lapai.

Išrašas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
BIUDŽETO IR FINANSŲ KOMITETAS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2025-05-29 Nr.109-P-22
Vilnius

3. SVARSTYTA. Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37-1, 38, 39, 40-1, 48, 61-2, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37-2, 61-5 ir 61-6 straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-366.

NUTARTA. Atsižvelgiant į Mokestinių ginčų komisijos išdėstytą poziciją, rekomenduoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iš esmės peržiūrėti esamą mokestinių ginčų teisinį reguliavimą bei parengti atitinkamus Mokesčių administravimo įstatymo ar naujus mokestinius ginčus reglamentuojančius įstatymų projektus.

Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

Posėdžio pirmininkas

Algirdas Sysas

Posėdžio sekretorė

Jolanta Matiliauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Finansų ministerijai

Kopija

Seimo Biudžeto ir finansų komitetui

Mokestinių ginčų komisijai

Teisingumo ministerijai

Aplinkos ministerijai

DĖL SEIMO BIUDŽETO IR FINANSŲ KOMITETO SIŪLYMO PERŽIŪRĖTI MOKESTINIŲ GINČŲ TEISINĮ REGULIAVIMĄ

Atsižvelgiant į 2025 m. gegužės 29 d. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto protokole Nr. 109-P-22 pateiktą rekomendaciją ir į 2025 m. gegužės 26 d. Mokestinių ginčų komisijos raštą „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto ir dėl kitų pasiūlymų“, maloniai prašome Finansų ministeriją įvertinti esamą mokestinių ginčų teisinį reguliavimą, atsakyti Biudžeto ir finansų komitetui ir Mokestinių ginčų komisijai (kopiją siųsti Vyriausybės kanceliarijai) ir, prireikus, parengti atitinkamus teisės aktų pakeitimo projektus.

PRIDEDAMA:

1. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto protokolo Nr. 109-P-22 išrašas, 1 lapas;
2. Mokestinių ginčų komisijos raštas „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto ir dėl kitų pasiūlymų“, 2 lapai.

Vyriausybės kancleris

Laimonas Rudys

Egidijus Vizgirda, tel. 8 5239 0228, +37069031986,

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

Lietuvos Respublikos Seimo
Biudžeto ir finansų komitetui
(per e-pristatymą)

2025-05 Nr. -

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR DĖL KITŲ PASIŪLYMŲ**

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) Nr. IX-2112 2, 32, 37¹, 38, 39, 40¹, 48, 61², 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37², 61⁵ ir 61⁶ straipsniais įstatymo projekto 2025 m. balandžio 29 d. Reg. Nr. XVP-366 redakcija, pritaria siūlomiesiems pakeitimams. Atkreipdama dėmesį į MAĮ 155 straipsnio pakeitimą, susijusį su susipažinimu su bylos medžiaga, Komisija pažymi, kad šiuo metu mokesčių mokėtojas gali susipažinti su bylos medžiaga bei gauti nemokamą skaitmeninę bylos kopiją.

Komisija papildomai atkreipia dėmesį, kad nors konstitucinėje jurisprudencijoje aiškinama, jog žmogaus teisių ir laisvių apsaugos bei gynimo teisinės garantijos turėtų būti reglamentuojamos įstatymais (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1995 m. spalio 26 d. nutarimas, 1996 m. gruodžio 19 d. nutarimas*), MAĮ mokestinių ginčų nagrinėjimo procesas reglamentuojamas tik fragmentiškai, dalis procesinių nuostatų (pvz., dėl bylos šalių teisių ir pareigų, Komisijos narių ir kitų asmenų nušalinimo, ginčo nagrinėjimo posėdyje ir sprendimo priėmimo tvarkos) yra nustatytos tik Komisijos Darbo reglamente¹. Be to, Komisijos, kaip nepriklausomos institucijos, veiklos reglamentavimas MAĮ, kuris skirtas nustatyti mokesčių administravimo sistemą ir su tuo susijusias asmenų teises ir pareigas, neatitinka teisėkūros tradicijų / principų. Todėl tikslinga apsvarstyti bei visą ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo procesą reglamentuoti atskiru įstatymu.

Komisija pripažįsta, jog šiuo metu nustatytas teisinis reglamentavimas dėl ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo, užtikrinančio galimybę mokesčių mokėtojams iki kreipimosi į teismą ginti savo teises pasinaudojant greitai, paprasta ginčų nagrinėjimo tvarka specializuotoje institucijoje, apima ne visus galimus ginčus dėl nurodomų sumokėti mokesčių ar su jais susijusių sumų. Šiuo metu MAĮ galiojanti tvarka išskiria ginčus į dvi kategorijas: patenkančius į mokestinių ginčų sritį bei nepatenkančius, tokiu būdu sukuriama nestabilios ir keblios situacijos, kuriuose klysta ir profesionalūs mokesčių mokėtojų atstovai, neteisingai pasirinkdami ginčą nagrinėjančią instituciją. Dalis ginčų dėl mokesčių apskritai nepatenka į mokestinių ginčų kategoriją, nes juos nagrinėja tik administraciniai teismai. Toks teisinis reguliavimas ne tik klaidina mokesčių mokėtojus, bet ir neužtikrina galimybės mokesčių mokėtojams gauti greitą ir paprastą specialios srities žiniomis paremtą teisinį situacijos įvertinimą.

Siekdama užtikrinti aiškumo, paprastumo principą ir efektyvią asmenų teisių apsaugą, Komisija siūlo MAĮ aiškiai nustatyti, kad į mokestinių ginčų kategoriją patektų visi ginčai, ne tik

¹ Komisijos pirmininko 2004 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. 1-14 „Dėl Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 172-6373);

susiję su mokesčių apskaičiavimu ar grąžinimu, tačiau ir su mokesčių deklaravimu bei vykdymu. Komisija siūlo plėsti ir aiškiai atskirti ikiteisminį administracinių ir mokestinių ginčų nagrinėjimą, nustatant papildomas privaloma ikiteisimine tvarka nagrinėtinų ginčų kategorijas (pavyzdžiui, ginčai dėl mokestinių nuostolių; ginčai dėl privalomosios tarifinės ir (arba) kilmės informacijos administruojant muitus; ginčai dėl Aplinkos ministerijos kuravimo sričiai priskirtų mokesčių ir kiti ginčai, susiję su MAĮ įgyvendinimu). Komisija pastebi, jog 2025 m. gegužės 23 d. Lietuvos Respublikos Seime vykusios nacionalinės konferencijos „Administracinių teismų svarba užtikrinant žmogaus teises“ Regionų administracinio teismo teisėjo pranešime buvo pateiktas pasiūlymas Komisijai perduoti nagrinėti visus kitus ginčus, kylančius įgyvendinant MAĮ nuostatas. Pranešime buvo išreikštas pasitikėjimas institucija bei pripažinta, kad Komisija yra pajėgi nagrinėti bet kokią ginčą dėl mokesčių administratorių sprendimų.

Paminėtina, kad ginčų nagrinėjimas vienoje ikiteisminėje institucijoje – Komisijoje leistų asmenims paprasčiau ginti savo teises, užtikrinant, kad asmuo, nesutinkantis su apskaičiuota prievole ir su jos suformavimu bei jos deklaravimo ribojimais ar su prievolės išieškojimo susijusiais veiksmais, galėtų ginčyti vienoje institucijoje taikant vieną procesą. Komisijos vertinimu, tai padėtų geriau užtikrinti žmogaus teises ginčų nagrinėjimo procese. Institucijos veiklos rezultatai rodo, kad ji pripažįstama objektyvia ikiteisimine institucija mokesčių srityje, kuria pasitiki tiek tolesnės ginčų teisminės institucijos, tiek ginčų šalys. Kartu siūlytina svarstyti palikti vieną ikiteisminę mokestinius ginčus nagrinėjančią instituciją – Komisiją, atsisakant centrinio mokesčio administratoriaus.

Pažymime, kad Komisija yra suinteresuota dėl ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo proceso tobulinimo (keičiant MAĮ nuostatas ar priimant atskyrą įstatymą), nes pagerėtų asmenų teisių apsauga mokesčių srityje. Esame pasirengę dalyvauti tolimesnėse diskusijose ir toliau bendradarbiauti teikiant įžvalgas dėl veiklos teisinio reglamentavimo keitimo.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
(per e-pristatymą)

2025-04 Nr. -
Į 2025-03-25 Nr. 6K-25/1525

Kopija:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
(per e-pristatymą)

DĖL MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS VEIKLOS TEISINIO REGLAMENTAVIMO KEITIMO TIKSLINGUMO

Išnagrinėjusi Lietuvos verslo konfederacijos (toliau – Konfederacija) 2025-03-13 rašte Nr. 25-008EVK „Efektyvios valstybės komisijos sprendimas dėl ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo Mokestinių ginčų komisijoje“ nurodytus pasiūlymus bei atsakydama į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025 m. kovo 25 d. raštą Nr. 6K-25/1525, Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) teikia pasiūlymus.

1. Dėl Konfederacijos pasiūlymų į Komisijos formavimo procesus plačiau įtraukti ir mokesčių mokėtojų atstovus

Komisijos, kaip ir teismo, pagrindinė funkcija yra visapusiškai išnagrinėti bylos aplinkybes ir priimti teisėtus bei pagrįstus sprendimus. Šiam tikslui pasiekti Komisija privalo atitikti eilę sąlygų, kurių esminė – Komisijos narių kompetencija mokesčių srityje, kadangi sprendžiami mokestiniai ginčai susiję su sudėtingais apmokestinimo klausimais. Šiuo metu esama atranka užtikrina, kad visi pretendentai (tiek iš valstybės institucijų, tiek iš verslo) turėtų lygias teises dalyvauti atrankoje ir būtų pasirinkti profesionaliausi ir aukštos kompetencijos pretendentai. Siūlomi pakeitimai, dėl kurių būtų sukuriamas atskira atranka verslo atstovams ar kvotos vietų verslo atstovams nustatymas, sudarytų galimybę išrinkti ne aukščiausio profesionalumo narius. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimus Komisija priima Komisijos narių balsavimo būdu, kiekvieno iš balsuojančių Komisijos narių kompetencija turi atitikti vienodus aukščiausio lygio standartus. Todėl siūlome palikti vieną atrankos procesą, kuriame visi pretendentai (pažymėtina, kad vienodomis nediskriminacinėmis sąlygomis tiek iš verslo, tiek iš kitų sričių), atitinkantys Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 148 straipsnio atrankos kriterijus, galėtų dalyvauti atrankoje lygiomis teisėmis. Tačiau, identifikavus būtinybę plėsti atrankos komisijos sudėtį, pritariame pasiūlymui, kad į Komisijos narių atrankos komisiją būtų įtraukti ir Lietuvos advokatūros ir / ar asocijuotų verslo struktūrų deleguoti nariai.

Tuo pačiu atkreipiame dėmesį, kad tikslinga peržiūrėti ir kitas su Komisijos narių veiklos garantijomis, kadencijų ribojimų susijusias nuostatas, kurios paskatintų kuo daugiau asmenų, įskaitant ir verslo atstovus, kandidatuoti į Komisijos narius. Be teisinių paskatų, reikėtų ir didesnės informacinės sklaidos apie vykdomas atrankas, ne tik Komisijos socialinėse medijose / interneto puslapyje, tačiau ir verslo atstovų ar kitose plačios sklaidos svetainėse.

Darbuotojų kvalifikacija, ekspertinės žinios ir nepriklausomumas turi tiesioginį ryšį su nario kadencija, kuri šiai dienai yra ydingai trumpa, t. y. tik 4-eri metai. Ši aplinkybė taip pat neskatina platesnio asmenų rato, įskaitant ir verslo atstovus, kandidatavimo į Komisijos nario poziciją. Komisijos narius, Ministro Pirmininko teikimu, skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o pastaroji taip pat veikia 4 metus. Komisija turėtų veikti bent 2 metais ilgiau nei ją paskyrusi Vyriausybė, jog būtų išlaikomas nepriklausomumas pasikeitus politinėms jėgoms valdžioje. Kadencijos trukmė turėtų būti ilgesnė ir dėl to, kad Komisija, plėtodama vienodą mokestinių ginčų praktiką, veikia kaip pagalba tradicinei teismų sistemai. Norime papildomai akcentuoti, kad pasitaiko atvejų, kai administracinės bylos nagrinėjimas užsitęsia iki 4-erių metų (pavyzdžiui, kai yra kreipimasis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą arba stabdoma dėl tam tikrų faktų nustatymo ir pan.), todėl mokestinio ginčo nagrinėjimą Komisijoje užbaigia kitos kadencijos Komisijos nariai. Siekiant išlaikyti mokestinių ginčų praktikos vienodumą, būtina pratęsti Komisijos narių kadencijos trukmę. Paminėtina ir tai, kad valstybei nėra tikslinga investuoti į aukščiausio lygio mokesčių ir teisės ekspertą, o vėliau jį prarasti dėl trumpos kadencijos trukmės.

Dėl pirmiau įvardintų priežasčių neturėtų būti ribojama ir galimybė būti Komisijos nariu daugiau nei kelias kadencijas iš eilės. Norime pateikti pavyzdį, kad Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas iš esmės panašių administracinių ginčų komisijų kadencijų kiekio neapibrėžia, tokiais atvejais narių paskyrimą lemia ne kadencijos ribojimas, o jų kompetencijos ir profesinės žinios.

Papildomai pastebėtina, kad kitose valstybėse veikiančių panašių ikiteisminių mokestinių ginčų institucijų narių kadencija yra nustatyta žymiai ilgesnė nei Lietuvoje. Pavyzdžiui Airijos mokestinių ginčų komisijos nariai yra skiriami 7 metų kadencijai, Danijos mokesčių tribunolo nariai – 6 metų kadencijai.

2. Dėl Konfederacijos pasiūlymo dėl mokesčių administratoriaus darbuotojų privalomo „atšalimo“ laikotarpio

Paprastai atšalimo laikotarpis viešajame sektoriuje reikalingas siekiant užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir užtikrinti, kad asmenys, pereidami į kitą darbo sektorių, nepasinaudotų turimomis žiniomis bei ryšiais, kurie galėtų suteikti pranašumą ar šališkumą. Komisija pažymi, kad Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDI) 15 straipsnis nustato sąlygas, kada taikomi apribojimai dirbti juridiniame asmenyje. Šie reikalavimai siejami su tiesioginiu sprendimų priėmimu konkrečiau juridinio asmens, kuriame ketina dirbti, atžvilgiu, pavyzdžiui, jei asmuo per paskutinius vienerius darbo einant atitinkamas pareigas metus tiesiogiai rengė, svarstė ar priėmė sprendimus, susijusius su juridinio asmens veiklos priežiūra ar kontrole.

Kolektyvinis „atšalimo“ laikotarpio taikymas kai kurių valstybės institucijų darbuotojų atžvilgiu galimai pažeistų šių darbuotojų grupių interesus ir apribotų šių institucijų darbuotojų teisę realizuoti savo profesinius gebėjimus.

Komisija pastebi, kad Komisijos nariai yra valstybės pareigūnai ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis bei teikia privačių interesų deklaracijas, esant interesų konflikto galimybei, nusišalina nuo mokestinių ginčų bylų nagrinėjimo, vykdo kitas interesų derinimo priemones. Komisija 2025 m. kovo 25 d. su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija pasirašė sutartį, kurioje numatytas bendradarbiavimas ir apsikeitimas informacija. Tai dar labiau sustiprina Komisijos narių viešųjų ir privačių derinimo interesų kontrolę ir priežiūrą.

Komisija siūlo plačiau apsvarstyti siūlomo „atšalimo“ laikotarpio tikslus, tarptautinę praktiką šioje srityje.

3. Dėl pasiūlymo aiškiau sureglamentuoti atvejus, kuomet Komisija gali perduoti bylą pakartotinai nagrinėti mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo

Pasisakydama dėl Konfederacijos rašte minimo pasiūlymo įstatyme nustatyti atvejus, kada galima perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo, Komisija pažymi, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje yra

išaiškinta, kad paprastai teisinis pagrindas perduoti nagrinėti iš naujo atsiranda, kai yra nustatomos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio ginčo, pavyzdžiui, dėl padarytų esminių procesinių teisės normų pažeidimų, kurių negalima pašalinti kitu būdu, kaip tik pakartojus iš naujo atitinkamas administracines procedūras, arba nepilnai ištyrus visas reikšmingas bylai aplinkybes, be kurių yra negalimas pagrįsto sprendimo priėmimas (LVAT 2008-02-14 nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-163/2008, LVAT 2011-06-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-2801/2011). Įstatyme negali būti nustatytas baigtinis sąrašas aplinkybių, kurios leistų skundą centriniam mokesčių administratoriui perduoti nagrinėti iš naujo, nes tai sumažintų galimybę atsižvelgti į konkrečią bylą ir jos unikalias į sąrašą nepatenkančias aplinkybes. Tokiu atveju galėtų būti pažeidžiami teisingumo ir objektyvumo principai, nes kai kurie svarbūs aspektai galėtų likti nepakankamai įvertinti, jei jie nesutaptų su baigtinėmis aplinkybėmis.

Tuo pačiu Komisija pabrėžia, kad sprendimus, kuriais skundai centriniam mokesčių administratoriui grąžinami nagrinėti iš naujo, priima ne siekdama „pastiprinti“ mokesčių administratoriaus poziciją, bet siekdama iširti teisiškai reikšmingas aplinkybes, kurios trukdo priimti pagrįstą sprendimą ar įvertinti mokesčių mokėtojų naujai pateiktus įrodymus ar nurodytas aplinkybes.

4. Dėl pasiūlymo išplėsti Komisijos nagrinėtinų ginčų sąrašą

Komisija pritaria pasiūlymui išplėsti ikiteismine mokestinių ginčų tvarka nagrinėjamų ginčų aprėptį, kas leistų plačiau ir racionaliau panaudoti Komisijos patirtį specifinėje administracinių (mokesčių) ginčų srityje, išnaudojant Komisijoje sutelktą mokestinių klausimų nagrinėjimo kompetenciją. Tuo pačiu pastebime, kad ikiteisminiame lygyje nagrinėtinų ginčų sąrašo praplėtimas atitinka Devynioliktosios Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plane¹ išskirtą prioritetą – stiprinti efektyvią žmogaus teisių ir laisvių apsaugą bei siekiant paspartinti administracinių ginčų nagrinėjimą ir sumažinti administracinių teismų darbo krūvį, nustatyti papildomas privaloma ikiteismine tvarka nagrinėtinų administracinių ginčų kategorijas.

Komisija pripažįsta, jog šiuo metu nustatytas teisinis reglamentavimas dėl ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo, užtikrinančio galimybę mokesčių mokėtojams iki kreipimosi į teismą ginti savo teises pasinaudojant greitą, paprastą ginčų nagrinėjimo tvarką specializuotoje institucijoje, apima ne visus galimus ginčus dėl nurodomų sumokėti mokesčių ar su jais susijusių sumų arba nesudaro galimybės šia tvarka ginčyti tam tikrų sprendimų, kuriais nors mokesčiai ir su jais susijusios sumos nėra apskaičiuojamos ir nurodomos sumokėti, tačiau šie sprendimai turi tiesioginės įtakos apskaičiuojant, deklaruojant ir mokant mokesčius. Įtraukiant naujas ginčų rūšis, ne tik būtų sudaryta galimybė mokesčių mokėtojams plačiau pasinaudoti ikiteismine ginčų nagrinėjimo tvarka, bet ir sumažinamas administracinių teismų darbo krūvis.

Komisija pritaria Konfederacijos pasiūlymui plėsti ginčų kategorijas, t. y. kad į mokestinių ginčų kategoriją papildomai patektų tokie atvejai kaip ginčai dėl mokestinių nuostolių; ginčai dėl privalomosios tarifinės ir (arba) kilmės informacijos administruojant muitus; ginčai dėl Aplinkos ministerijos kuravimo sričiai priskirtų mokesčių (mokestis už valstybinius gamtos išteklius, angliavandenilių išteklių mokestis, atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą) ir kiti.

Siekiant užtikrinti aiškumo, paprastumo principą ir efektyvią asmenų teisių apsaugą, siūlytina dar labiau plėsti Komisijos nagrinėjamų ginčų ratą – apimti visus ginčus, susijusius su mokesčių ir susijusių sumų apskaičiavimu (dėl bet kokios mokestinės prievolės apskaičiavimo, neatsižvelgiant į prievolės suformavimo būdą, įskaitant atvejus, kai mokestinė prievolė nustatoma mokesčių mokėtojui nepateikus deklaracijos (MAĮ 104-1 straipsnis)), deklaravimu ir mokestinės prievolės vykdymu. Su mokesčiais susijusių ginčų nagrinėjimas vienoje ikiteisminėje institucijoje – Mokestinių ginčų komisijoje leistų asmenims paprasčiau ir aiškiau ginti savo teises. Tuo būtų užtikrinama, kad asmuo, nesutinkantis ne tik su apskaičiuota

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 12 d. nutarimas Nr. 151 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“

prievoje, bet ir deklaravimo ribojimais ar su ginčytinos prievolės išieškojimo veiksmais, galėtų savo teises ginčyti vienoje institucijoje, taikant vieną procesą.

Komisija pažymi, jog šiuo metu MAĮ galiojanti tvarka išskiria ginčus į dvi kategorijas: patenkančius į mokestinių ginčų sritį bei nepatenkančius, tokiu būdu sukuriama nestabilios ir keblios situacijos, kuriuose klysta ir profesionalūs mokesčių mokėtojų atstovai, neteisingai pasirinkdami ginčą nagrinėjančią instituciją (Komisiją ar Lietuvos administracinių ginčų komisiją (toliau – LAGK)). Dalis ginčų dėl mokesčių (mokestis už valstybinius gamtos išteklius, angliavandenilių išteklių mokestis ir atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą) apskritai nepatenka į mokestinių ginčų kategoriją, nes juos nagrinėja tik administraciniai teismai. Tokiu būdu MAĮ numatyta ikiteisminė mokestinių ginčų nagrinėjimo tvarka nėra taikoma. Toks teisinis reguliavimas ne tik klaidina mokesčių mokėtojus, bet ir apsunkina galimybes mokesčių mokėtojams gauti greitą ir paprastą specialios srities žiniomis paremtą teisinį situacijos įvertinimą.

5. Dėl pasiūlymo pertvarkyti Komisiją kaip vienintelę ir privalomą ikiteisminę mokestinių ginčų nagrinėjimo instituciją

Komisijos veiklos rezultatai rodo, kad ji pripažįstama objektyvia ikiteisimine institucija mokesčių srityje, kuria pasitiki tiek tolesnės ginčų teisminės institucijos, tiek ginčų šalys. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pripažinęs Komisiją nepriklausoma teismine institucija². Šiuo metu galiojanti ikiteisminė ginčų nagrinėjimo tvarka nėra vienoda: jei sprendimą priima centrinis mokesčių administratorius, skundas teikiamas tiesiai Komisijai (visais atvejais, kai skundžiamas Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos sprendimas arba Valstybinės mokesčių inspekcijos kaip centrinio mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas), o jei sprendimą priima teritorinis mokesčių administratorius, sprendimas, prieš apskundžiant Komisijai, privaloma tvarka privalo būti apskųstas centriniam mokesčių administratoriui.

Priėmus pasiūlymą atsisakyti centrinio mokesčių administratoriaus kaip ikiteisminės mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos, bus sudarytos sąlygos visų mokesčių administratorių priimamų sprendimų atžvilgiu taikyti vienodą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo tvarką, užtikrinamas proceso aiškumas, objektyvumas ir nešališkumas, ikiteisminis mokestinio ginčo procesas būtų trumpesnis. Įgyvendinus teisę mokesčių mokėtojams tiesiogiai kreiptis į Komisiją, būtų pasiekiamas greitesnis teisinis tikrumas, efektyvi asmenų teisių apsauga bei didinamas visuomenės pasitikėjimas ikiteisimine ginčų nagrinėjimo sistema. Pažymėtina, kad per pastabų po patikrinimo akto pateikimo etapą, ir toliau galėtų būti vykdoma apskaičiuotų sumų peržiūra, t. y. užtikrinama kokybės priežiūra mokesčių administratoriaus viduje.

6. Dėl ilgesnio termino, skirto apskųsti mokesčių administratoriaus sprendimą, nustatymo

Komisija pritaria pasiūlymui nustatyti ilgesnį nei 20 dienų apskundimo terminą skundo padavimui dėl ginčijamo mokesčių administratoriaus sprendimo. Komisija siūlytų nustatyti 30 dienų ar net ilgesnį nei 30 dienų terminą paduoti skundą Komisijai, kadangi ilgesnio termino nustatymas suteiktų galimybę pareiškėjams paruošti kokybiškesnius skundus bei kitus procesinius dokumentus, pasirūpinti geresniu savo teisių gynimo būdu, esant poreikiui daugiau laiko skirti atstovo paieškoms. Apie ilgesnio nei 30 dienų skundo padavimo termino tikslingumą mokslininkų ir teisėjų buvo kalbėta ir šiais metais įvykusiame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo veiklos pristatymo renginyje „Teismo aktyvizmas, užtikrinant žmogaus teisių apsaugą šiuolaikinėje administracinėje justicijoje“.

² ESTT 2010-10-21 sprendime byloje C-385/09 (*Nidera Handelscompagnie BV prieš Inspekciją*, ECLI:EU:C:2010:627; 40 p.) padarė išvadą, kad Komisija yra teismas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį.

7. Dėl Konfederacijos rašte nurodytos statistikos

Konfederacijos rašte minima, kad rezultatų statistika rodo, jog nuo 2020 m. Komisijoje kasmet daugiau kaip 90 proc. sprendimų priimama VMI naudai: 2020 m. – 96 proc., 2021 m. – 93 proc., 2022 m. – 93 proc., 2023 m. – 91 proc. Komisijos žiniomis, paskelbta VMI duomenų apskaičiavimo tvarka neatspindi visų mokestinių ginčų rezultato. Komisijos duomenimis, 2020 m. buvo nepatvirtinti (panaikinti, pakeisti, grąžinti nagrinėti VMI iš naujo, patvirtinti, bet sumažintos baudos ar atleista nuo delspinigių, ir t.t.) 36,5 proc. VMI sprendimų, 2023 m. – 40 proc. sprendimų, 2024 m. – 54 proc. sprendimų.

Kaip matome, VMI skaičiai skiriasi nuo Komisijos skaičių apie baigties rezultatus. Tokį skirtumą lemia skirtinga skaičiavimo metodika ir aprėptis. VMI pateikia ne visų mokestinių ginčų rezultatus, o tik jų dalį (pavyzdžiui, nėra skaičiuojami rezultatai dėl permokos / skirtumo negrąžinimo, skirtingai vertinami ir sprendimai dėl dalies sprendimo pakeitimo ar skundo grąžinamo nagrinėti iš naujo), o Komisija skelbia visų priimtų sprendimų rezultatus.

Papildomai pastebėtina, jog Muitinės departamento sprendimų patvirtinama žymiai daugiau, nors Komisijos sudėtyje nėra buvusių Muitinės departamento darbuotojų.

Pažymime, kad Komisija taip pat yra suinteresuota dėl ikiteisminio mokestinių ginčų nagrinėjimo proceso tobulinimo ir asmenų teisių apsaugos gerinimo. Esame pasirengę dalyvauti tolimesnėse diskusijose ir toliau bendradarbiauti teikiant įžvalgas dėl veiklos teisinio reglamentavimo keitimo. Maloniai prašome informuoti mus apie numatomus svarstymus.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos finansų ministerija 288601650, Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL MOKESTINIŲ GINČŲ SĄRAŠO PLĖTIMO TIKSLINGUMO IR GALIMYBIŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-14 Nr. 6K-25/3676
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2025-07-14 Nr. D7-6896
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kristupas Vaitiekūnas, Viceministras
Sertifikatas išduotas	KRISTUPAS VAITIEKŪNAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-14 13:38:48 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-07-14 13:39:04 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-11-27 13:11:10 – 2028-11-25 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	4
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.84.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-10-08 16:10:14)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-10-08 16:10:14 DBSIS